

HandelingsGericht Werken binnen verhoogde zorg

2019-2020

Benedikte Timbremont
Liesbet Van der Heyden
Inge Lootens

When a flower doesn't bloom,
you fix the environment
in which it grows.
Not the flower.

<https://www.topungent.be/>

Waarom zijn jullie hier?

Inleiding: decreet leerlingenbegeleiding

- 'School wijst 1 of > personeelsleden (deels) aan voor lnbegeleiding'
→ duidelijkheid over wie welke taak
- Kwaliteitsvol beleid op lnbegeleiding uitwerken, afstemmen op schoolsituatie, implementeren én evalueren
→ erkenningsvoorwaarde tijdens doorlichting
- Ondersteuning door CLB en PBD, goede taakverdeling
→ School maakt samenwerkingsafspraken met CLB
- 4 begeleidingsdomeinen door alle actoren geïntegreerd benaderd:
 - **OLB** OnderwijsLoopbaanBegeleiding
 - **L&S** Leren & Studeren (spelen & ontwikkelen)
 - **PSF** Psychisch en Sociaal Functioneren
 - **PGZ** Preventieve GezondheidsZorg
- Vanuit het zorgcontinuüm als richtlijn – structuur
 - F0 +F1 Eindtermen – F3 CLB

Inleiding: zorgcontinuüm

Beslisboom zorgcontinuüm

www.prodiagnostiek.be
info@prodiagnostiek.be

Prodia@school

Inleiding: onderzoek inspectie 2.0 p288

- + Onderwijsbehoefte leerling formuleren
- + Passende maatregelen nemen

- ↘ Doelmatigheid maatregelen, opvolgen effecten
- ↘ Ondersteuningsbehoefte lkrn & ouders
- ↘ Samenwerking met ouders en CLB

Inleiding: doelen van deze studiedag

- Wetenschappelijke inzichten gebruiken in de praktijk
- HGW - systematiek brengen in fase verhoogde zorg (VZ)
- HGW - ondersteuningsbehoeften lkrtn in kaart brengen
- HGW - constructief samenwerken met ouders
- Praktische tools aanreiken

Wetenschappelijke inzichten evidencebased

Wetenschappelijke inzichten definitie 'evidencebased'

Evidencebased werken is de beschikbare kennis over wat werkt, benutten in het handelen (naar Van Yperen, 2014). Die kennis - of evidentie - is afkomstig uit verschillende bronnen:

- wetenschappelijk onderzoek (research-based)
- inzichten van professionals (practicebased)
- opvattingen, voorkeuren en ervaringen van betrokkenen (opinion-based)
- normen en waarden (valuebased).

Wetenschappelijke inzichten Evidencebased onderwijs

20% van wat we doen maakt 80% van het verschil uit. Dus laten we slimmer werken en niet méér van het zelfde door te focussen op de zaken die er WEL toe doen.

Geoff Petty

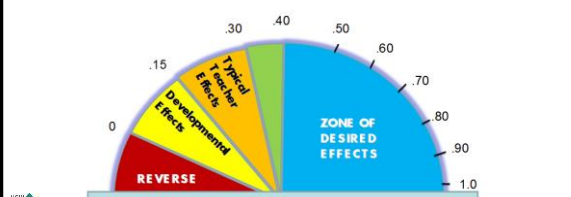

Wetenschappelijke inzichten invloed op ontwikkeling van leerlingen

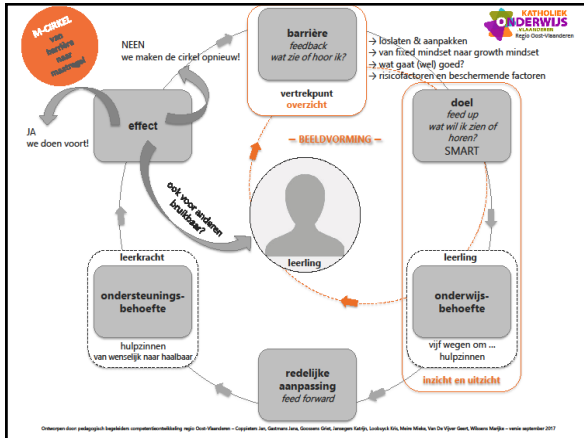

Wetenschappelijke inzichten effect size

- Effect aanpak, proces, methodiek.
- Samenvatten: effect size (*d*).
- Vuistregel: vanaf $d = >.40$ wordt het interessant.

Stappen in de leerlingbespreking

Start Wat zijn de doelen van de bespreking?	Wat wil je met de bespreking bereiken voor die leerling/dat groepje? Wat wil je liever niet? Wanneer ben je tevreden over de bespreking?
Overzicht Wat gaat goed en wat loopt moeilijk?	Wat loopt nu moeilijk? Wat maakt dat je een gesprek over de leerling(en) nu wilt? Hoe zag je dit de afgelopen 2 weken? Wat heb je de afgelopen 2 weken gezien dat goed ging? Wanneer lukt het X wel om gewenst gedrag te tonen?
Inzicht Hoe zou het kunnen komen dat de situatie nu zo is?	Waarom heeft deze leerling in deze klas bij deze leerkracht in deze school en van deze ouders deze moeilijkheden? Kenmerken van de leerling (bv. leesniveau, volgehouden aandacht), kenmerken van de onderwijssituatie (bv. instructie, feedback), kenmerken van de opvoedingssituatie (bv. ondersteuning ouders)?
Uitzicht Wat zijn de doelen en de behoeften van de leerling en zijn leerkracht?	Concreet doel : wat kan de leerling dat hij/zij nog niet kan? Hoe zal je dit zien/horen? Hulpzinnen noteren voor de leerling en de leerkracht. <i>Om het doel te behalen, heeft deze leerling nodig, heeft deze leerkracht nodig</i> . Kan ik dit koppelen aan leerplandoelen, ontwikkelingsdoelen? Kleine snelle doelen (quick wins)? Lange termijn doelen?
Afronding Afspraken en evaluatie bespreking	Wie doet wat, hoe, wanneer en waarom? Wie bespreekt de afspraken met de ouders/leerling? Wanneer is de volgende bespreking? Wie aanwezig?

Indien nog geen inzicht: welke info nog nodig? Hoe verzamelen en wie gaat dit doen?

Systematiek in verhoogde zorg Hulpmiddelen beter INzicht

- Gesprek: met collega, leerling, ouder,... (bijlage 4.1)
- Extra toetsafname met strategie- en foutenanalyse
- Experiment: aanpak uitproberen en impact nagaan
- Gerichte observatie

www.handelingsgerichtwerken.be

Systematiek in verhoogde zorg Hulpmiddelen beter UITzicht

- Hulpzinnen onderwijsbehoeften (zie ook toolkits Prodia)
- Opmaak leerlingenplan (bijlage 4.3)

www.handelingsgerichtwerken.be
www.prodiagnostiek.be

Uitgangspunt De leerkracht doet ertoe!

“De leerling kan dit niet.” ➡ “Wat kan ik doen?”

- Geloven dat je zelf het verschil kan maken voor een leerling (30%)
- Geloven in de groeikansen van elke leerling (Pygmalioneffect)
- Positieve en voldoende hoge verwachtingen stellen
- Eigen aandeel (h)erkennen in relaties met leerlingen
- Reflecteren, experimenteren en vragen om feedback
- Eigen ondersteuningsbehoefte(n) formuleren

De leerkracht doet ertoe! Ondersteuningsbehoefte van de lkr

Zelf kan de leerkracht... verder heeft hij/zij nodig...

- Kennis over...
- Vaardigheden om...
- Ondersteuning bij...
- Extra materiaal voor...
- Een collega die...
- Een directie die...
- Een zorgcoördinator, CLB-medewerker die...

Of: Ondersteun mij als leerkracht door...

- Mee te denken en van gedachten te wisselen over...
- Praktijkvoorbeelden te laten zien van...
- Schriftelijke informatie te geven over...

De Vlaamse Netoverstijgende Stuurgroep HGW/HGD i.s.m. de Universiteit Antwerpen nodigt u uit op de 13^e editie van de Jaarlijkse Ontmoetingsdag Handelingsgericht Samenwerken op 17-9-2020

Meer details vind je op www.handelingsgerichtwerken.be/ontmoetingsdag/uitnodiging

Praktische tools

hulpmiddelen, formulieren, sjablonen, ...

- www.toppuntgent.be/induo (start, HGW)
- www.handelingsgerichtwerken.be (materialen, bijlagen)
- www.kennisrotonde.nl
- www.klascement.net
- www.leerling2020.nl
- www.onderwijsmaakjesamen.nl
- www.prodiagnostiek.be

Bronnen

- Pameijer, N., Denys, A., Timbremont, B., & Van de Veire, H. (2018). *Handelingsgericht werken. Samenwerken aan schoolsucces. Vlaamse editie*
- Hattie, J. (2013). *Leren zichtbaar maken* (Nederlandse vertaling van *Visible learning for teachers*, 2012). Rotterdam: Bazalt Educatieve Uitgeverijen.
- Mitchell, D. (2015). *Wat écht werkt: 27 evidence-based strategieën voor het onderwijs*. Huizen: Pica
- Marzano, R.J., Pickering, D.J., & Pollock, J.E. (2008). *Wat werkt in de klas: research in actie. Didactische strategieën die aantoonbaar effect hebben op leerprestaties*. Middelburg: Bazalt.
- Petty, G. (2009). *Evidence based teaching: A practical approach*. Oxford: Oxford University Press.
- Clarke, S. (2017) *Leren zichtbaar maken met Formatieve Assessment*. Antwerpen: Bazalt/Pelckmans PRO.

Terugkomdag

Di 3 dec 2019
 VM Jubileumlaan Gent
 Of
 NM Halvemaanstraat Sint-Amandsberg (slechts nog 20 plaatsen)

Inhoud:

0. Terugblik op zorgteam via uitwisseling
1. Hoe werken CLB en partners samen in een Handelingsgericht diagnostisch traject?
2. Gespreksvaardigheden met ouders

De Vlaamse Netoverstijgende Stuurgroep HGW/HGD i.s.m. de Universiteit Antwerpen nodigt u uit op de 13^e editie van de

Jaarlijkse Ontmoetingsdag Handelingsgericht Samenwerken op 17-9-2020

Meer details vind je op www.handelingsgerichtwerken.be/ontmoetingsdag/uitnodiging

Evaluatie

Waarom?
 Dan gaan we door met wat al goed gaat en verbeteren we wat nog niet werkt.

Daarom ...

- Wat beviel jou?
- Welke tips kan je ons geven om de vorming te optimaliseren/verbeteren?
- Wat neem je zeker mee van deze sessie? Wat ga je hiermee doen?

Dank om het evaluatieformulier in te vullen!

Alle info terug te vinden op
www.handelingsgerichtwerken.be

➤ DOWNLOADS VORMINGEN

> HGW

- Presentatie HGW in verhoogde zorg
- PRODIA Beslisboom zorgcontinuüm ADP
- Opdracht impact op leren_involblad
- Opdracht impact op leren_oplossing
- Uitgangspunten Handelingsgericht Werken
- Stappen in leerlingenbespreking_involblad
- Stappen in leerlingenbespreking_slide